

3. A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény módosítása

1. §

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 19. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A kizárólagos hasznosítási jog nem terjed ki

- a) a magánhasználat céljából végzett, illetve a gazdasági tevékenység körén kívül eső cselekményekre;
- b) a találmány tárgyával kapcsolatos kísérleti célú cselekményekre;
- c) a találmány tárgyát képező gyógyszer vagy a találmány tárgyát képező eljárással előállított gyógyszer Európai Gazdasági Térség területén vagy harmadik országban történő forgalomba hozatalának engedélyezéséhez szükséges kísérletekre, vizsgálatokra és az ezekhez szükséges cselekményekre – ideértve különösen az előállítást, használatot, forgalomba hozatalt, forgalomba hozatalra való ajánlást, raktáron tartást és az országba való behozatalt vagy kivitelt –, függetlenül attól, hogy a cselekményeket közvetlenül a forgalomba hozatali engedély kérelmezője vagy vele e célból gazdasági kapcsolatban álló más személy valósítja meg;
- d) orvos által rendelt gyógyszernek gyógyszerként vény alapján történő alkalmi elkészítésére és az így elkészített gyógyszerrel kapcsolatos további cselekményekre.”

Vélemény:

Figyelemmel arra, hogy a T. Jogalkotó a második visszamutatásban a Bolar kérdéskörben is kérte a véleményünket, ezt az alábbiakban adjuk meg:

- a Bolar hatálya alá tartozó magatartások felsorolása helyénvaló, kellően szűk,
- -a Bolar kivétel hatálya alá tartozó személyek köre már kellően szűk. Az indokolás pedig utal a vállalatcsoportokra, ezeken belül valóban indokolt a kivétel alkalmazása.
- - a Bolar kivétel területi hatályát az EGT területére javasoljuk korlátozni. Ez az a terület, amelyen a forgalomba hozatal harmonizált, illetve egységes szabályok által szabályozott terület. Nem látjuk sem célszerűnek, sem a TRIPS-megállapodással összhangban állónak Magyarországon Bolar kivételt adni ismeretlen, harmadik országbeli forgalomba hozatali szabályok hatálya alá eső kísérletekre.

2. §

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 44. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala hatáskörébe a következő szabadalmi ügyek tartoznak:)

- „c) a szabadalom megsemmisítése – kivéve, ha a szabadalom megsemmisítése iránti igényt a szabadalombitorlási perben eljáró bíróság előtt, a 104. § (1a) bekezdésben foglaltaknak megfelelően viszontkeresettel érvényesítik –,”

3. §

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 80. §-a a következő (6) és (7) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Ha a 104. § (1a) bekezdése szerinti, a szabadalom megsemmisítése iránti viszontkereset benyújtását követően a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala előtt – azonos vagy eltérő ténybeli

alapon – a viszontkereset tárgyát képező szabadalom megsemmisítése iránti kérelmet terjesztenek elő, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala az eljárást felfüggeszti a viszontkereset vonatkozásában lefolytatandó bírósági eljárás jogerős befejezéséig.

(7) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a megsemmisítési kérelmet elutasítja, ha a megsemmisítés tárgyában a 104. § (1a) bekezdése szerinti, a szabadalom megsemmisítése iránti viszontkereset alapján azonos ténybeli alapon, azonos szabadalom megsemmisítése tárgyában a bíróság jogerős döntést hozott.”

4. §

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 84/M. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az európai szabadalom megsemmisítésére irányuló eljárást az Egyezmény szerinti felszólalási, korlátozási vagy megvonási eljárás jogerős befejezéséig különösen indokolt esetben fel kell függeszteni, ha ugyanazzal az európai szabadalommal szemben felszólalást nyújtottak be, vagy ugyanannak az európai szabadalomnak a korlátozását vagy megvonását kérték az Egyezmény alapján.”

5. §

(1) A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 104. §-a a következő (1a)–(1f) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A szabadalombitorlás miatt indított per alperese a szabadalom megsemmisítése iránt a perben eljáró bíróság előtt viszontkeresetet terjeszthet elő (a továbbiakban: megsemmisítési viszontkereset), ha

- a) álláspontja szerint a szabadalom vonatkozásában a 42. § (1) bekezdése vagy 84/N. § (1) bekezdése szerinti megsemmisítési ok áll fenn, és
- b) a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala előtt azonos ténybeli alapon, ugyanannak a szabadalomnak a megsemmisítése iránt megsemmisítési eljárás nincs folyamatban és a megsemmisítés tárgyában jogerős döntés sem született.

(1b) Ha a megsemmisítési viszontkeresetet olyan perben terjesztik elő, amelyben a szabadalom jogosultja félként nem vesz részt, a viszontkeresetet előterjesztő alperesnek a szabadalom jogosultját alperesként perbe kell vonnia.

Vélemény: javasoljuk, hogy az indokolás itt kifejezetten utaljon arra az estere, ha hasznosító lép fel szabadalombitorlás miatt. Ez az életszerű oka annak, hogy miért nem vesz részt a perben a szabadalom jogosultja.

(1c) A szabadalombitorlás miatt indított perben eljáró bíróság a megsemmisítési viszontkeresetet visszautasítja, ha nem felel meg az (1a) bekezdés b) pontjában foglalt feltételnek.

(1d) Ha a szabadalombitorlás miatt indított per alperese igazolja, hogy ugyanannak a szabadalomnak a megsemmisítése iránt a per megindítását megelőzően megsemmisítési eljárást indított a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala előtt, a szabadalombitorlás miatt indított pert a megsemmisítési eljárás jogerős befejezéséig fel kell függeszteni. Ha a pert Magyarországon hatályosított európai szabadalom bitorlása miatt indítják, aAz európai szabadalommal szembeni felszólalás esetén a szabadalombitorlási per a bíróság mérlegelése alapján felfüggeszthető.

Vélemény: pontosítás. Így határozható meg, hogy melyik európai szabadalommal szembeni felszólalásnak lehet felfüggesztő joghatása.

(1e) A bíróság a megsemmisítési viszontkereset tartalmáról és benyújtásának időpontjáról – ha a megsemmisítési viszontkereset perfelvételre alkalmas vagy a bíróság intézkedése alapján alkalmassá vált – haladéktalanul tájékoztatja a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalát. A megsemmisítési viszontkereset előterjesztésének tényét a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a szabadalmi lajstromban rögzíti, annak bíróság általi elbírálását követően pedig törli.

(1f) Az elsőfokon eljáró bíróság a megsemmisítési viszontkereset tárgyában meghozott eljárást befejező jogerős határozatot – felülvizsgálati eljárás kezdeményezése esetén a felülvizsgálati eljárás és az annak alapján esetlegesen lefolytatandó eljárások befejeződését követően, felülvizsgálati eljárás kezdeményezése hiányában a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére nyitva álló határidő elteltét követően – haladéktalanul megküldi a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a jogerős határozat alapján – amennyiben a megsemmisítésről a határozat rendelkezik – bejegyzi a szabadalom részleges vagy teljes megsemmisítését a szabadalmi lajstromba.”

(2) A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 104. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Szabadalombitorlás miatt indított perekben ideiglenes intézkedést – az ellenkező valószínűsítéséig – a Pp. 103. § (1) bekezdés d) pontja szerinti különös méltánylást érdemlő okból szükségesnek kell tekinteni, ha a kérelmező igazolja, hogy a találmány szabadalmi oltalom alatt áll, és ő a szabadalmas vagy olyan hasznosító, aki jogosult saját nevében fellépni a bitorlással szemben. Az ellenkező valószínűsítése során figyelembe kell venni az eset összes körülményeit, különösen az alperes által a megsemmisítési viszontkeresetben, a 104.§ (4) bekezdése szerinti esetben az ellenkérelmében a 104.§ (1a) bekezdés a) pontja szerinti álláspontja alátámasztására előterjesztett bizonyítékokat, továbbá ha a szabadalmat a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala vagy az elsőfokon eljáró bíróság megsemmisítette, a Magyarországon is hatályos európai szabadalmat az Európai Szabadalmi Hivatal felszólalási osztálya megvonta, illetve azt az Európai Szabadalmi Szervezet másik tagállamában megsemmisítették. A különös méltánylást érdemlő ok fennállását megalapozó vélelemre vonatkozó rendelkezés nem alkalmazható, ha a szabadalombitorlás megkezdése óta hat hónap, illetve a kérelmezőnek a bitorlásról és a bitorló személyéről való tudomásszerzése óta hatvan nap már eltelt.”

Vélemény: azonos mértékben célszerű módot adni a „bifurkációs”, megsemmisítési álláspont kifejtésére akkor is, ha a szabadalmas nem peres eljárásban kéri ideiglenes intézkedés elrendelését.

(3) A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 104. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A szabadalombitorlás miatt indított perben vagy a perindítást megelőzően elrendelt ideiglenes intézkedést az alperes kérelmére hatályon kívül kell helyezni, ha a per alapját képező

- a) szabadalmi oltalom megszűnt,
- b) Magyarország területén hatályos európai szabadalmat megvonták, vagy
- c) szabadalmat a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala határozatában vagy a bíróság elsőfokú ítéletében teljesen vagy a bitorlást kizáró mértékben részlegesen megsemmisítette.”

(4) A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 104. §-a a következő (12a) bekezdéssel egészül ki:

„(12a) Ha a bíróság a per folyamán utóbb megállapítja, hogy az ideiglenes intézkedés elrendelésére okot adó kérelem megalapozatlan, a bíróság kérelemre kötelezi az ideiglenes intézkedés kezdeményezőjét az ellenérdekű félnek az ideiglenes intézkedés által okozott kárral kapcsolatos megfelelő kártalanításra. A perben az ideiglenes intézkedés iránti kérelem megalapozatlansága különösen akkor állapítható meg, ha

- a) a szabadalmat utólag megsemmisítik vagy a Magyarország területén hatályos európai szabadalmat megvonják,
- b) a felperes cselekménye vagy mulasztása folytán az ideiglenes intézkedés hatályát veszti, vagy
- c) a bíróság megállapítja, hogy nem történt szabadalombitorlás és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, a bíróság megítélése szerint a szabadalombitorlással közvetlenül fenyegető cselekmény veszélye sem állt fenn.”

Vélemény:

ha a T. Jogalkotó indokolásához igazodunk, és sui generis kártalanítási rezsimit vezet be a T. jogalkotó az intézkedés „megdőlése” esetére szabadalmi perekben, akkor indokolt a Jogérvényesítési Irányelv „megfelelő” kártalanítás fogalmára utalni, ami lehetővé teszi a mérlegelést, és a kár mértékére vonatkozó Ptk. szabályt (6:564.§) alkalmazásában megelőző rendelkezéssé válhat.

(5) A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 104. § (14) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(14) Az (5) bekezdés c) pontjában, a (6) bekezdésben és a (13) bekezdésben meghatározott biztosíték vagy ellenbiztosíték kiadására vagy visszaadására a Pp. biztosítékra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy

- a) a bíróság – az ítélet mellett – az előzetes bizonyítás, illetve az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzést hatályon kívül helyező vagy annak hatályvesztését megállapító végzésben is rendelkezhet a biztosíték vagy ellenbiztosíték visszaadásáról vagy kiadásáról, és
- b) a (13) bekezdés szerinti biztosíték kiadásának a (12a) bekezdés szerinti kártalanítás elrendelése esetén is helye van. A biztosíték összegét a kártalanításba be kell számítani.”

Vélemény: a sui generis rezsím kialakításához szükséges kiegészítés. Az indokolás maga is hivatkozik a káronszerzés tilalmára. A hivatkozás egyébként egy hiányos mondat, ld megjelölve a megfelelő helyen, az 5.§-hoz fűzött indokolásban. A Pp. biztosítéki /kártérítési rezsímje alapján a biztosíték jogi természete homályban marad (kártérítés, vagy kártalanítás, de a biztosítékot meghaladó kár a kártérítés szabályai szerint követelhető. Mivel az Szt külön rezsimit tartalmaz (sui generis kártalanítás), ezért célszerű rendelkezni a biztosíték beszámításáról.

6. §

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 115/U. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A 44. § (1) bekezdés c) pontjának, 80. § (6) és (7) bekezdésének, 104. § (1a)-(2a) bekezdésének, (12) és (14) bekezdésének az egyes igazságügyi tárgyú, valamint kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2021. évi ... törvény által megállapított szövegét a 2022. január 1. napját követően indult eljárásokban kell alkalmazni.”

7. §

A javaslatot a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 119. §-a a következő (1a) és (1b) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) E törvény 19. § (6) bekezdése az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló, 2001. november 6-i 2001/83/EK európai parlamenti és tanács irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(1b) E törvény 104. § (12a) bekezdése a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanács irányelvnek való megfelelést szolgálja.”

Részletes indokolás

1. §

A rendelkezés az Európai Parlament és a Tanács 2004/27/EK irányelvvel módosított emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló 2001/83/EK irányelv 10. cikk (6) bekezdésének való megfelelést szolgálja.

A Javaslatban az Szt. 19. § (6) bekezdés *b)* pontjának módosítása teljesen technológia-semleges megfogalmazást alkalmaz a kísérleti célú cselekmények vonatkozásában, egyúttal egy új, *c)* pontba helyezni át a Bolar kivételt. A Javaslat – az uniós jog keretei között – egyértelműsíti, hogy a Bolar kivétel szerinti, a találmány tárgyát képező gyógyszer vagy a találmány tárgyát képező eljárással előállított gyógyszer forgalomba hozatali engedélyének megszerzéséhez köthető kísérleti célú felhasználás nemcsak belföldi, hanem más EGT tagállamban, illetve harmadik országokban történő törzskönyvezés esetén is alkalmazható.

Az Szt. 19. § (6) bekezdés *c)* pontja alkalmazásában a kizárólagos hasznosítási jog alóli mentesített, a forgalombahozatali engedély megszerzésének céljához kötött cselekményeket végző kérelmezővel, illetve forgalombahozatali engedély jogosulttal egy tekintet alá esik a vele ezen célból egy vállalatcsoporton belül együttműködő más jogi személy, és a vele ezen célból gazdasági kapcsolatban álló egyéb közreműködő is. A kivétel alá eső cselekmények a forgalombahozatali engedély megszerzéséhez szükséges mértéket nem haladhatják meg.

2. §

A rendelkezés a bifurkációs rendszer részbeni felülvizsgálatához kapcsolódóan a szabadalomtörelési perben indított megsemmisítési viszontkereset elbírálását a Fővárosi Törvényszék hatáskörébe utalja.

3. §

Az Szt. 80. § (6) bekezdésének módosítása – az Szt. 44. § (2) bekezdés *c)* pontjának módosításához kapcsolódóan – kiküszöböli a párhuzamos eljárás lehetőségét azzal, hogy amennyiben már megsemmisítési viszontkereset került benyújtásra a Fővárosi Törvényszékhez, az ezt követően SZTNH-hoz is benyújtott, viszontkereset tárgyát képező megsemmisítési eljárás felfüggesztésre kerül a bírósági eljárás jogerős befejezéséig.

Az SZTNH, valamint a Fővárosi Törvényszék döntései közötti ellentmondások kizárására, valamint egyazon eljárás más fórum előtti megismétlésének elkerülésére szolgál az Szt. 80. § (7) bekezdése, amely szerint az SZTNH elutasítja azon megsemmisítési kérelmet, amellyel kapcsolatban azonos ténybeli alapon, azonos szabadalom megsemmisítése tárgyában a bíróság korábban már jogerős döntést hozott megsemmisítési viszontkereset alapján.

4. §

Az európai szabadalmakkal szemben az Európai Szabadalmi Egyezmény 105a. cikk (1) bekezdése alapján korlátozási vagy megvonási eljárás indítható, amely azonban a szabadalmas egyoldalú kérelmére indul és nem kontradiktórius jellegű. Az Szt. 84/M. § (2) bekezdése ilyen esetben a megsemmisítési eljárás felfüggesztését helyezi kilátásba, amennyiben ez indokolt. A bifurkációs rendszer felülvizsgálatának céljával ellentétes lenne, ha a szabadalmas egyoldalúan indított eljárása alapján, szinte automatikusan felfüggesztésre kerülne a bíróság előtti viszontkereset alapján indult megsemmisítési eljárás, így az „indokolt” fordulatnak a „különösen indokolt” fordulatra való cseréje indokolt.

5. §

Az Szt. 104. § új (1a)-(1f) bekezdései a szabadalmi bifurkációs rendszer részleges felülvizsgálatát célozzák. E körben az Szt. 104. § (1a) bekezdése – az Szt. 44. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt módosítással együttesen – megteremti a szabadalmi bitorlási perekben a szabadalom megsemmisítési viszontkereset útján történő, bíróság előtti megtámadásának lehetőségét. Az Szt. 104. § (1b) bekezdése az olyan szabadalombitorlási perekre irányul, amelyekben a jogosult még nem vesz részt, azonban perbevonása szükséges a megsemmisítési viszontkereset elbírálásához. Az Szt. 104. § (1c) bekezdése rendelkezik a megsemmisítési viszontkereset visszautasításának, az (1d) bekezdés pedig felfüggesztésének esetéről. Az Szt. 104. § (1e)-(1f) bekezdései rögzítik a bíróság tájékoztatási kötelezettségét az SZTNH felé a megsemmisítési viszontkereset tartalmáról és benyújtásának időpontjáról, valamint a megsemmisítési viszontkereset tárgyában meghozott eljárást befejező jogerős határozatról. Az SZTNH a megsemmisítési viszontkereset előterjesztésének tényét, valamint a szabadalom részleges vagy teljes megsemmisítését – amennyiben arról a határozat rendelkezik – a szabadalmi lajstromban rögzíti.

Az Szt. 104. § új (2), (2a), (12a) és (14) bekezdései az ideiglenes intézkedésekkel kapcsolatos szabályozás felülvizsgálatát célozzák, ugyanis a gyakorlati tapasztalatok alapján azon ideiglenes intézkedések, amelyeknek a szabadalom megsemmisítése miatt utólag hatályon kívül helyezése indokolt, a korábbtól részletesebb szabályozása indokolt.

Ennek körében az Szt. 104. § (2) bekezdése az ideiglenes intézkedés elrendelése során kifejezetten nevesíti, hogy a szabadalombitorlási perben előterjesztett megsemmisítési viszontkeresetet a bíróságnak – az eset összes körülményei körében – figyelembe kell vennie.

Az Szt. 104. § (2a) bekezdése rögzíti, hogy amennyiben a per alapját képező szabadalmi oltalom megszűnt, vagy szabadalmat a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala határozatában vagy a bíróság elsőfokú ítéletében teljesen vagy a bitorlást kizáró mértékben részlegesen megsemmisítette, a szabadalombitorlás miatt indított perben elrendelt ideiglenes intézkedést az alperes kérelmére hatályon kívül kell helyezni.

Az Szt. 104. § (12a) bekezdése a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló 2004/48/EK irányelv 9. cikk (7) bekezdésének leképezése útján kifejezetten rögzíti, hogy ha a bíróság a per folyamán utóbb megállapítja, hogy az ideiglenes intézkedés elrendelésére okot adó kérelem megalapozatlan volt, akkor a bíróság kérelemre kötelezi az ideiglenes intézkedés kezdeményezőjét az ellenérdekű félnek az ideiglenes intézkedés által okozott károk megtérítésére. A perben az ideiglenes intézkedés iránti kérelem megalapozatlansága különösen akkor állapítható meg, ha a szabadalmat utólag megsemmisítik, a felperes cselekménye vagy mulasztása folytán az ideiglenes intézkedés hatályát veszti, vagy a bíróság megállapítja, hogy nem történt szabadalombitorlás és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, a bíróság megítélése szerint nem állt fenn annak közvetlen veszélye sem. A módosítás az alaptalanul elrendelt ideiglenes intézkedéssel okozott károkért járó kompenzáció kérdését is szabályozza. A módosítás eredményeként a jelenlegi helyzettel szemben, amely szellemi tulajdonjogra vonatkozó speciális szabályok hiányában egyedül a Polgári Törvénykönyv általános kártérítési szabályainak kiegészítő alkalmazására nyújt lehetőséget, mód nyílik arra, hogy a bíróság az ügy valamennyi releváns körülménye és a felek magatartásának figyelembevételével, de a szabadalmi jogból fakadó sajátosságokat is tekintetbe véve hozza meg döntését a „megfelelő kompenzációként” működő kártalanítás kérdésében. Ezzel a Polgári Törvénykönyv kártalanítással kapcsolatos rendelkezéseinek alkalmazása helyett speciális szabályt hoz létre az alaptalanul elrendelt ideiglenes intézkedéssel kapcsolatos károk megtérítése tekintetében.

Az Szt. 104. § (14) bekezdése a biztosíték vagy ellenbiztosíték kiadására vagy visszaadására vonatkozó szabályok tekintetében eltér a Pp. kapcsolódó rendelkezéseitől azzal, hogy a bíróság az

előzetes bizonyítás, illetve az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzést hatályon kívül helyező vagy annak hatályvesztését megállapító végzésben is rendelkezhet a biztosíték vagy ellenbiztosíték visszaadásáról vagy kiadásáról, és hogy a biztosíték kiadására a (12a) bekezdés szerinti kártalanítás elrendelése esetén is lehetőséget biztosít. Utóbbi esetben a káron szerzés tilalmát szem előtt tartva természetesen nincs a biztosíték összegének kiadására a teljes kártalanítással egyidejűleg.

6. §

Átmeneti rendelkezés, amely pontosítja, hogy a bifurkációs rendszer felülvizsgálatához kötődő és ideiglenes intézkedésekre vonatkozó módosításokat a 2022. január 1. napját követően indult eljárásokban kell alkalmazni, a megfelelő felkészülési idő biztosítása érdekében.

7. §

| Az Szt. jogharmonizációs rendelkezéseinek kiegészítése.
|